

Brüsszel, 2022. június 2.
(OR. en)

9796/22

COH 47
SOC 334

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi: a Tanács Főtitkársága

Dátum: 2022. június 2.

Címzett: a delegációk

Előző dok. sz.: 8980/22

Tárgy: Nyolcadik jelentés a gazdasági, társadalmi és területi kohézióról: A Tanács következtetései „A 8. kohéziós jelentésről: Kohézió Európában 2050-ig” című közleményről
– A Tanács következtetései (2022. június 2.)

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak „A 8. kohéziós jelentésről: Kohézió Európában 2050-ig” című közleményről szóló tanácsi következtetéseket, amelyeket a Tanács (Általános Ügyek/Kohézió) a 2022. június 2-i 3875. ülésén hagyott jóvá.

A Tanács következtetései

„A 8. kohéziós jelentésről: Kohézió Európában 2050-ig” című közleményről

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

1. EMLÉKEZTET ARRA, hogy a kohéziós politika a különböző régiók fejlettségi szintje közötti egyenlőtlenségek és a legkedvezőtlenebb helyzetű régiók lemaradásának csökkentését, valamint az Unió egészének harmonikus fejlődését igyekszik előmozdítani;
2. ÜDVÖZLI a 8. kohéziós jelentést, amely értékes áttekintést nyújt az Európai Unió gazdasági, társadalmi és területi kohéziójának alakulásáról, és a rendelkezésre álló legfrissebb statisztikák alapján elemzi a kohéziós politikának az integrációhoz, a konvergenciához és a versenyképességhez nyújtott hozzájárulását;
3. MEGÁLLAPÍTJA, HOGY:
 - a 8. kohéziós jelentés olyan, az Európai Uniót érintő különböző válságok (világjárvány, természeti katasztrófák, katonai agresszió) és hosszú távú kihívások (például az éghajlatváltozás és a demográfiai változások) összefüggésében készült, amelyek jelentős gazdasági, környezeti és társadalmi következményekkel járnak az Európai Unió kohéziójára nézve,
 - ezek a kihívások és válságok aszimmetrikus hatást gyakorolnak az uniós tagállamokra és régiókra, ezáltal pedig növelhetik a különbségeket és egyenlőtlenségeket, aminek eredményeként a kohéziós politika sokrétű kihívások sorával szembesül;

4. TUDOMÁSUL VESZI az elmúlt tíz év jelentős fejleményeit:
- a gazdasági és társadalmi kohézió uniós szinten javult ugyan, de a konvergencia elsősorban annak köszönhető, hogy számos kevésbé fejlett régió viszonylag erős növekedést mutatott, miközben több közepes jövedelmű régió stagnált,
 - jelentős előrelépés történt a foglalkoztatás javítása terén, de a regionális különbségek továbbra is nagyobbak, mint a 2008-as pénzügyi válság előtt,
 - az egyes régiók közötti és az azokon belüli különbségek továbbra is fennállnak, sőt néha még nőnek is, és úgy tűnik, hogy egyes régiók fejlődési csapdába estek,
 - a regionális innovációs szakadék Európában tovább nőtt. Emellett egyes régiókban még mindig konnektivitási hiányosságok tapasztalhatók, amelyek befolyásolják e régiók azon képességét, hogy a belső piac előnyeit teljes körűen kiaknázzák,
 - az innováció, a vállalkozói készség, a digitális fejlődés, de a jó kormányzás és – ahol szükséges – az infrastrukturális beruházások is fontos elemei a hosszú távú gazdasági növekedésnek és a területek fejlődésének, a szolgáltatásokhoz való hozzáférés javításának és a polgárok életminőségének,
 - a demográfiai változások (belső és külső migráció, elöregedés, elnéptelenedés és agyelszívás) hatásai minden tagállamban érezhetők, de különösen a kevésbé fejlett, vidéki és perifériális régiókban;
5. EMLÉKEZTET az olyan kohéziós politika iránti elkötelezettségére, amely a jobb gazdasági és társadalmi eredmények valamennyi régióban való elérése érdekében hozzájárul a strukturális reformokhoz és a beruházásokhoz, és amely hosszú távú programozási cikluson keresztül fejlődik, továbbá KIEMELI a jelentés azon megállapítását, hogy a kohéziós politika hosszú távon valamennyi régió számára előnyöket biztosít;

6. **HANGSÚLYOZZA**, hogy a kohéziós politikának – mint helyi alapú politikának, amelyet a megosztott irányítás, a partnerség és a többszintű kormányzás támaszt alá – kellőképpen figyelembe kell vennie a területek szükségleteit és lehetőségeit, lehetővé téve számukra, hogy a legfontosabb beruházásokat célzottan a helyi körülményekhez igazítva valósíthassák meg, például helyi fejlesztési stratégiáik vagy intelligens szakosodási stratégiáik révén; és törekednie kell arra is, hogy regionális, szubregionális vagy interregionális szinten közösen dolgozzanak ki integrált megoldásokat, figyelembe véve az INTERREG programok keretében felhalmozott együttműködési tapasztalatokat is, hogy az európai prioritásokat a helyben élők jobban magukénak érezhessék;
7. az EUMSZ 175. cikkével összhangban **SZORGALMAZZA** azon szempont általános tudatosítását, hogy a kohézió lehetőleg ne szenvedjen hátrányt semmilyen uniós szakpolitikában és kezdeményezésben, illetve a belső piac végrehajtása során, beleértve az állami támogatási szabályokat is; egyúttal **ÖSZTÖNZI** az Európai Bizottságot, hogy fontolja meg a területi hatásvizsgálatok (a térségekre gyakorolt hatások vizsgálata) beépítését a vonatkozó uniós szakpolitikákba mind azok tervezési, mind pedig értékelési szakaszában;

I. – A főbb kihívásokra adandó strukturális válaszok célzottabb prioritásai a növekedés új forrásaira támaszkodva

ÚGY VÉLI, hogy:

8. mind a zöld átállás, mind pedig a digitális átállás jelentős kihívást képvisel, és új lehetőségeket kínál az európai növekedés számára; érdemes beruházásainkat e kihívásokhoz igazítani, biztosítva egyúttal az igazságos alkalmazkodást az átállás említett folyamataiból eredő új egyenlőtlenségek elkerülése érdekében;
9. az innováció, a vállalkozói készség és a gazdasági diverzifikáció, valamint a jó kormányzás kulcsfontosságú meghatározó tényezők lehetnek a hosszú távú regionális gazdasági növekedésnek és az aszimmetrikus sokkhatásokkal szemben mutatott magasabb rezilienciának;

10. annak érdekében, hogy az emberek, a vállalkozások és a területek – különösen az önkormányzatok, de a kis- és középvállalkozások is – segítséget kapjanak a zöld átállás folyamatának társadalmilag igazságos előmozdításához, támogatni kell az éghajlatváltozással és az energetikai átállással kapcsolatos erőfeszítéseiket, erősíteni kell az éghajlati kockázatokkal szembeni rezilienciát, biztosítani kell a fenntartható, körforgásos gazdaságot és a tiszta, nagy biodiverzitású környezetet, valamint ösztönözni kell őket a természetalapú megoldások megvalósítására;
11. a szociális jogok európai pillére támogatja és kiegészíti a tagállamoknak az igazságosabb és befogadóbb társadalom érdekében hozott intézkedéseit;
12. annak érdekében, hogy a polgárok jobban felkészüljenek a társadalmunkban végbemenő átállás folyamataira, támogatni kell az alkalmazkodóképességet és az új készségek fejlesztését, többek között az oktatás, az egész életen át tartó tanulás és a szakképzés megerősítésével;
13. a társadalmi-gazdasági kiszolgáltatottság és kirekesztés csökkentése érdekében a kohéziós politikának támogatnia kell a legkiszolgáltatottabb helyzetben lévők integrációját a minőségi foglalkoztatás és a magas színvonalú szociális és egészségügyi szolgáltatások révén;
14. a demográfiai változások okozta legfontosabb kihívások megfelelőbb figyelembevétele érdekében különös figyelmet kell fordítani az idősödő népesség igényeire, az egészségügyi és szociális rendszereinkre gyakorolt következményekre, a csökkenő népességű területekre, valamint a fiatalok tekintetében többszörös kihívásokkal küzdő területekre;

II. – A kohézió megerősítése a területi beágyazottság elmélyítése révén

15. AJÁNLJA, hogy a továbbiakban is fektessenek határozott hangsúlyt a kohéziós politika helyi beágyazottságára;

16. KIEMELI, hogy a kohéziós politika a kevésbé fejlett régiók fejlődése előmozdításának egyik legfontosabb eszköze, ugyanakkor az EU egyik kiemelt beruházási politikája, amelynek továbbra is támogatnia kell azokat a beruházásokat, amelyek szükségesek mind a konvergencia biztosításához, mind pedig ahhoz, hogy valamennyi régió elkerülhesse a fejlődési csapdákat;
17. EMLÉKEZTET az EUMSZ 174. cikkében foglalt alapelvekre, amely cikk szerint valamennyi régió harmonikus fejlődésének előmozdítása érdekében kiemelt figyelemmel kell kezelni a vidéki térségeket, az ipari átalakulás által érintett térségeket és az olyan súlyos és állandó természeti vagy demográfiai hátrányban lévő régiókat, mint a legészakibb, rendkívül gyéren lakott régiók, valamint a szigeti, a határon átnyúló és a hegyvidéki régiók;
18. EMLÉKEZTET továbbá az EUMSZ 349. cikkére, amelyet a legkülső régiók fejlődésének támogatására, továbbá az e térségek sajátos szükségleteire szabott, a befolyásuk erősítésére differenciált megoldásokat kínáló és az általuk megvalósított innovációkat hasznosító kohéziós politika előmozdítására kell felhasználni;
19. ÚGY VÉLI, hogy a szigetek, a peremterületek és a távoli területek, beleértve a legkülső régiókat is, különösen komoly kihívásokkal szembesülnek, többek között a megnövekedett szállítási költségek következtében, és HANGSÚLYOZZA, hogy e területeknek arra van szükségük, hogy az átállás során inkluzív és rájuk szabott megközelítés keretében támogassák őket;
20. FELSZÓLÍT a fejlődési csapdába került régiók koncepciójának behatóbb vizsgálatára és a koncepció finomítására annak érdekében, hogy leküzdhetőek legyenek az e régiók előtt álló kihívások, hogy jobban megértsük a fejlődési csapdákhöz vezető és az azokból eredő strukturális tényezőket, és megakadályozzuk, hogy újabb és újabb régiók essenek hasonló csapdába;

21. az EU vidéki területei számára kidolgozott hosszú távú jövőképpel összhangban ÖSZTÖNZI az integrált helyi stratégiák kidolgozását, a technikai támogatáshoz való hozzáférést és a helyi szintű kapacitásépítést, valamint a vidéki területek közötti európai szintű együttműködést és hálózatépítést, amint az az EU Vidékfejlesztési Paktumának kidolgozása során is hangsúlyt kapott;
22. ÚJÓLAG MEGERŐSÍTI a fenntartható városfejlesztés fontosságát, tekintettel arra, hogy miközben a városok az átállás mozgatórugói, ugyanakkor jelentős társadalmi-gazdasági egyenlőtlenségek is összpontosulnak bennük, és TÁMOGATJA a város és a vidék közötti kapcsolatokat, ami kívánatossá teszi a funkcionális területekre épülő fejlesztési stratégiák kidolgozását, valamint a kis- és közepes méretű városok „megtartó” és „bevonzó” szerepének figyelembevételét a vidéki területek zsugorodásának megakadályozásában;
23. TÁMOGATJA az európai területi együttműködési programok, valamint a makroregionális stratégia és a tengermedence-stratégia keretében felhalmozott együttműködési tapasztalatok hasznosítását és széles körű megosztását a zöld és digitális átállással, valamint a helyi gazdasági rendszerek integrációjával kapcsolatos kihívásoknak való megfelelés érdekében;
24. HANGSÚLYOZZA, hogy az európai területi együttműködés jól bevált struktúráiban komoly – többek között a Covid19-világjárványhoz hasonló válsághelyzetek idején kiaknázható – lehetőségek rejlenek, és TÁMOGATJA az európai régiók közötti határokon átnyúló, transznacionális és interregionális együttműködés megerősítésére irányuló folyamatos erőfeszítéseket;
25. RÁMUTAT arra, hogy az Oroszországgal és Belarusszal, valamint az Ukrajnával és a Moldovai Köztársasággal határos régiók Oroszország Ukrajna elleni agressziója következtében sajátos gazdasági és társadalmi kihívásokkal néznek szembe;
26. HANGSÚLYOZZA, hogy ez a helyzet jelentős következményekkel jár mind a menekültek beáramlásával szembesülő régiókra, mind az az EU egészére nézve, beleértve a regionális fejlődésre gyakorolt energetikai és inflációs hatásokat is;

III. – Javaslatok a hatékonyság javítására az alapok végrehajtása, valamint a területek alapokhoz történő hozzáférése tekintetében

27. **HANGSÚLYOZZA**, hogy bár a kohéziós politika nem válságkezelő eszköz, mégis segítséget nyújtott a régióknak a közelmúltbeli válságok hatásainak enyhítésében, ugyanakkor **ÚGY VÉLI**, hogy a kohéziós politikának képesnek kell lennie arra, hogy az új fejleményekhez a strukturális és hosszú távú céljai feladása nélkül alkalmazkodjon, nevezetesen elsőként a jelenlegi jogi keret vonatkozó rendelkezéseinek kiaknázása révén;
28. **ÚGY VÉLI**, hogy az irányítási, ellenőrzési és felügyeleti szabályok programozási időszakok közötti stabilitása – csakúgy, mint a szabályok egységesebb és következetesebb alkalmazása – hozzájárulhat az alapok végrehajtásának egyszerűsítéséhez;
29. **FELSZÓLÍT** a szélesebb nyilvánossággal folytatott kommunikáció terén tett nagyobb erőfeszítésekre, a további egyszerűsítésre, valamint a potenciális kedvezményezettek és partnerek folyamatos támogatására és képzésére, annak érdekében, hogy a kohéziós politikát közelebb lehessen hozni az uniós polgárokhoz, különösen annak új, 5. szakpolitikai célkitűzésén keresztül;
30. **HANGSÚLYOZZA** a kapacitásépítés, az értékelés és a tanulságok levonásának fontosságát a kohéziós politika hatékonyságának folyamatos javítása és a magas hozamú programok előmozdítása érdekében;
31. **FELSZÓLÍT** annak biztosítására, hogy az uniós támogatás végrehajtása hatékonyan, jó kormányzás mellett, átlátható módon és az Európai Unió Alapjogi Chartájával összhangban történjen;

IV. – A jövőre irányuló gondolkodás irányai

VÁRAKOZÁSSAL TEKINT:

32. a 2027 utáni kohéziós politika jövőjére irányuló gondolkodás **ELINDÍTÁSÁRA** egy egyszerűbb és hatékonyabb szabályrendszer kialakítása, valamint az alapok megsokszorozódásával járó tendencia elkerülése érdekében;

33. a más vonatkozó európai szakpolitikákkal és kezdeményezésekkel fennálló kiegészítő jelleg és szinergiák **HANGSÚLYOZÁSÁRA**, amelyeket már a tervezési fázistól kezdve meg kell erősíteni annak érdekében, hogy növeljék e politikák hatékonyságát, és csökkentsék a tagállamokra, a régiókra és a kedvezményezetteknek nehezedő adminisztratív terheket;

34. a 2021–2027-es programozási időszakban a kohéziós politikáról szóló rendszeres eszmecsere **FOLYTATÁSÁRA** a 2027 utáni szakpolitika megtervezése céljából.